

Socialnämnden

Beslut om dataskyddsombud och entledigande av personuppgiftsombud

Förslag till beslut

1. Dataskyddsombudet Charlotte Nilsson och upphandlaren Sofia Lövstedt utses till nämndens dataskyddsombud från och med den 25 maj 2018.
2. Uppdraget som personuppgiftsombud för nämnden upphör att gälla den 25 maj 2018.
3. Kontaktuppgifter till dataskyddsombudet anmäls till Datainspektionen.

Ärendebeskrivning

Ny lagstiftning

Dataskyddsförordningen¹ (GDPR) gäller som lag i alla EU:s medlemsländer från och med den 25 maj 2018. GDPR ersätter personuppgiftslagen (PuL). Förordningen kommer att innebära en hel del förändringar för de som behandlar personuppgifter och stärkta rättigheter för den enskilde när det gäller personlig integritet. En övergripande tanke med de nya reglerna är att tydligare betona att det företag, myndighet eller annan organisation som behandlar personuppgifter aktivt måste ta ansvar för att se till att förordningens regler följs och kunna visa det (ansvarsskyldighet). Det kan ske genom att man tar fram en särskild dataskyddspolicy eller riktlinje och att man så långt som möjligt bygger in integritetsvänliga lösningar i sina system.

Mycket i GDPR liknar de regler som finns i PuL. De registrerade kommer även i fortsättningen att ha rätt att få information om den personuppgiftsbehandling som sker och den som behandlar personuppgifter måste ha tillräckliga säkerhetsåtgärder för att uppgifterna skyddas på rätt sätt. Dataskyddsförordningen innehåller några viktigare nyheter så som:

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

- När uppgifter behandlas med stöd av samtycke eller för att uppfylla ett avtal, ska den registrerade ha rätt att få ut de uppgifter man själv lämnat för att föra över dem till en annan tjänst, det kallas **dataportabilitet**.
- Innan man planerar en ny personuppgiftsbehandling som innebär särskilda risker för de registrerade ska man göra en bedömning av vilka konsekvenser behandlingen kan få och vilka åtgärder som behövs för att minska riskerna (**konsekvensbedömning**).
- Om det inträffar en säkerhetsincident, till exempel ett dataintrång eller en oavsiktlig förlust av uppgifter, måste man anmäla det till Datainspektionen inom 72 timmar. Man kan också behöva informera de registrerade (**anmälan om personuppgiftsincident**).
- Vissa organisationer; myndigheter, de som behandlar känsliga uppgifter eller uppgifter som innebär en kartläggning av enskildas beteende måste utse en person i organisationen som har till särskild uppgift att bevaka dataskyddsfrågor, ett **dataskyddsombud**.
- Datainspektionen kan komma att utdöma en **sanktionsavgift** för den som bryter mot förordningens regler. Avgiften ska bedömas utifrån hur allvarlig överträdelsen är, om det skett avsiktligt eller inte, vilka åtgärder man har vidtagit för att minska skadan, om man tjänat ekonomiskt på överträdelsen och andra försvårande eller förmildrande omständigheter.
- I personuppgiftslagen finns en förenklad regel för behandling av personuppgifter i löpande text och enkla listor, missbruksregeln. Den innebär kort och gott att man får behandla uppgifter i vissa situationer så länge det inte är kränkande för någon. Denna **missbruksregel försvinner** när dataskyddsförordningen träder ikraft. Sådan behandling måste alltså följa förordningens regler.

Dataskyddsombudets roll och uppdrag

Kommuner och deras självständiga nämnder är myndigheter och måste utse dataskyddsombud. Det är varje självständig nämnd som är personuppgiftsansvarig för behandlingar inom sitt verksamhetsområde och som ansvarar för att utse ett ombud. Personuppgiftsansvarig nämnd ansvarar för att GDPR-regler följs. Det är alltså inte ombudet som ansvarar för att reglerna följs, utan organisationen och ytterst varje nämnd. Därför måste organisationen ha rutiner och arbeta på ett sådant sätt att nödvändiga krav efterföljs. Organisationens bör ha en speciell person utpekad som internt ansvarar för genomförande av dataskyddsarbetet.

Ett dataskyddsombuds uppgift är att informera och ge råd till den personuppgiftsansvariga organisationen kring vilka skyldigheter som gäller enligt dataskyddsförordningen. Men ombudet ska också bevaka att reglerna följs och fungera som kontaktperson för Datainspektionen. Dataskyddsombudet ersätter personuppgiftsombudet i nuvarande personuppgiftslagen. Med anledning av detta upphör uppdraget som personuppgiftsombud för nämnden den 25 maj 2018.

En av de största förändringarna med de nya reglerna är att ombudets kontrollerande och rådgivande funktion för organisationen renodlas. Det innebär samtidigt att organisationen självständigt måste bedriva ett aktivt dataskyddsarbete som inte leds av dataskyddsombudet. Organisationens arbete ska följas upp av ombudet. Dataskyddsombudet ska:

- Vara ett kunskapsstöd gällande dataskyddsförordningen och annan tillämplig dataskyddslagstiftning.
- Övervaka den interna efterlevnaden av dataskyddsförordningen och annan tillämplig dataskyddslagstiftning.
- Rapportera till organisationens ledning om dataskyddsfrågor och organisationens brister och utvecklingsbehov.
- Tillsammans med sakkunniga kravställa och arbeta för att införa säkerhetsskyddsåtgärder enligt lagstiftning inom dataskydd. Även ge råd och stöd avseende säkerhetsskyddsåtgärder.
- Identifiera kompetensutvecklingsbehov, planera och genomföra utbildningar avseende dataskyddsförordningen och angränsande lagstiftning.
- Övervaka den interna efterlevnaden av organisationens strategi för dataskydd.
- Bistå i utredning av misstänkta dataintrång.
- Ge råd vid genomförande av konsekvensbedömning av dataskydd och övervaka genomförandet av den, samt ställa krav på att konsekvensbedömningar genomförs.
- Kontrollera genomförda konsekvensbedömningar av dataskydd.
- Omvärldsbevaka, nätverka och inhämta kunskap inom lagstiftningsområdet dataskydd.
- Fungera som kontaktpunkt för tillsynsmyndigheten Datainspektionen och vid behov genomföra förhandssamråd.

Ytterligare en förändring är att de nya reglerna ställer krav på dataskyddsombudets kompetens och placering i organisationen. Den person som utses måste ha tillräcklig kunskap om dataskydd och ska utses på grundval av yrkesmässiga kvalifikationer, sakkunskap och förmåga att utföra uppgifterna. Ombudet ska kunna agera självständigt och oberoende i organisationen och ska rapportera till organisationens ledning.

Utifrån dataskyddsförordningens krav har kommunstyrelsen på sitt Konsult och Uppdrag anställt Charlotte Nilsson som dataskyddsombud. På Konsult och uppdrag pågår rekrytering efter ytterligare ett dataskyddsombud. Charlotte Nilsson har varit anställd i Eskilstuna kommun sedan 2010 och kommer närmast ifrån en tjänst som systemförvaltare på vård- och omsorgsförvaltningen. Hon har också i sin roll haft uppdraget att förbereda sin förvaltning för GDPR-regelverket. Till dess ytterligare ett dataskyddsombud rekryteras kommer upphandlaren Sofia Lövestedt också att arbeta som dataskyddsombud. Sofia Lövestedt är jurist och har arbetat som upphandlare under många år i Eskilstuna kommun. Sofia Lövestedt har som upphandlare av datasystem särskilt bevakat personuppgiftslagen och det nya GDPR-regelverket. Charlotte Nilsson och Sofia Lövestedt kan utses till dataskyddsombud för alla kommunala nämnder. Efter det att nämnden fattat beslut om dataskyddsombud ska kontaktuppgifterna till dataskyddsombudet anmälas till Datainspektionen på webbplatsen www.datainspektionen.se

Beslutet skickas till: Charlotte Nilsson och Sofia Lövestedt, KoU Upphandling

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Mehmed Hasanbegovic
Förvaltningschef